

Aleksander Nawarecki

"Futurystyczna baśń o cywilizacji",
Stanisław Bereś, "Miesięcznik
Literacki" nr 12 (1979) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 23/4 (78), 219

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ BEŁKOT Jan: Tadeusz Breza jako krytyk literacki. "Acta Universitatis Nicolai Copernici". Filologia Polska XVII. Literatura, z. 109 s. 77-98.

Praca jest prezentacją działalności krytycznoliterackiej Tadeusza Brezy w latach 30-ych i kontynuowanej sporadycznie po wojnie, w latach 40-ych. Prezentacja ta obejmuje charakterystykę głównych tez krytycznych pisarza, które na przestrzeni tych lat nie uległy zmianom. Były to zagadnienia powieściowych eksperymentów warsztatowych, zapewniających możliwość pogłębienia "realistycznego" opisu i analizy rzeczywistości, kwestie związane z postulowaniem takiego typu powieści psychologicznej, w której treści psychiki byłyby traktowane jako rezultaty kulturalnych uwikłań oraz problemy zintelektualizowania, a także zeseizowania powieściopisarstwa.

BP/78/29

E.Sz.M.

/II/ BERES Stanisław: Futurystyczna baśń o cywilizacji. "Miesięcznik Literacki" 1979 nr 12 s. 35-51.

Artykuł dotyczy stosunku futurystów do problemu cywilizacji. Można go określić jako oscylację między fascynacją a przeżeniem. Pojawiając się jako reakcja na problemy cywilizacyjne, proponuje społeczną utopię i fetyszizm materialnych produktów cywilizacji. Polska wersja prądu odbiega od jego wersji zachodnioeuropejskiej, rzadziej pojawia się temat negatywnej fascynacji techniką. Jednakże np. poemat Sterna "Europa" jest skrajną utopią antycywilizacyjną, a "Pałę Paryż" Jasińskiego mieści się w nurcie katastroficznym. Rozważania o polskim futuryzmie kończy autor konkluzją: "/.../ należy podkreślić silne przeplatanie się dwóch wątków synchronicznie współistniejących w ramach tej samej koncepcji światopoglądowej: wątku cywilizacyjnego i antycywilizacyjnego, urbanizmu i antyurbanizmu, utopijnej wizji społecznej i motywów katastroficznych".

BP/78/30

A.Naw.